

34(094-5)
(487-1)

У ПОЗИ ИНВЕНТАР Бр.

~~2779~~
1

461

Поштарина плаћена.

Год. XVIII

НОВИ САД 15. I. 1938.

Број 1

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XVIII

1938

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 1 Издржавање родитеља. — 2 Комисионар. Продаја робе на опасност купца. — 3 Рекурсни рок у извршним стварима. — 4 Нужни део. Одривање од наследства. — 5 Укњижење порезе. — 6 Груба неблагодарност. — 7 Нападање тестаментa. — 8 Писмени прив. тестаменат. Проширење тужбе у парници ради изрицања неваљаности тестаментa. — 9 Ревизија против образложења. — 10 Пасивно држање није одобрење поступка. Тужба због ништавости. — 11 и 12 Одговорност за купљено семе. — 13 Отказ пуномоћи. — 14 Комунизам и његово пропагирање.

ШТАМПАРИЈА ДУШАНА ЧАМПРАГА И ДРУГА НОВИ САД

ЗБИРКА

грађанско-правних начелних одлука

IV НАСЛЕДНО ПРАВО

(Наставак).

206.

Недостојна је да наследи заоставштину свога мужа она жена, која је за време постојања брачне везе, ступила у брак са другим мушкарцем. — Недостојни не може наследити ни на основу тестаента. (Н. О. 15-IV-1909 број 220).

207.

Онај наследник, који се у корист санаследника, а не у корист оставитеља одрече наследства, које ће се тек у будуће отворити иза оставитеља, у недостатку другог споразума, не може тражити предности, које су му намењене каснијим тестаментом. (Н. О. 19-X-1911 број 1889).

208.

У недостатку другог расположења, одрицање од наследства служи на корист остале ненамирене деце. (Н. О. 19-VI-1901 број 7215).

209.

Намирење наследног дела и услед тога одрицање од наследства, и онда је пуноважно, ако се оно догодило пре делације наследства (Н. О. 10-XI-1907 број 10240).

210.

Уговор о преносу наследства, у погледу којег још није настала делација, има важности само међу санаследницима. (Н. О. 28-V-1912 број 3827).

211.

Наследно право застарева за 32 године. (Н. О. 5-V-1903 број 2292).

ЗБИРКА
ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XVIII
1938

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:
Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ
СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

ШТАМПАРИЈА ДУШАНА ЧАМПРАГА И ДРУГА НОВИ САД

Ив. Ј. сн/338

1.

I Дете је дужно, да издржава свога родитеља не само онда, ако је родитељ сиромашног стања и неспособан за рад, него и онда, ако се родитељ, без своје кривице, делом или у целости не може да издржава из своје имовине и зараде. — II. Дете, које је обавезно, да издржава свога родитеља, у првом реду се мора обавезати на давање издржавања и своје домазлуку, у природи, а на плаћање издржавања у новцу, може се дете осудити само онда, ако је дете ускратило, да свога оца издржава у нашури, или ако је давање у природи немогуће због несношљивог понашања детета обавезног на издржавање или због других каквих основних разлога.

(Кс. у Новом Саду. Рев. 394-1936).

Касациони суд у Новом Саду укида пресуде нижих судова, ствар враћа парничном суду и упућује тај суд, да настави расправљање, па потом донесе нову одлуку.

Образложење: Тужилац побија пресуду Окружног суда на основу ревизијских разлога из тачке 2, 3 и 4 §-а 597 Грпп. јер истина, да је његова радна способност смањена са 40%^а, али узевши у обзир његово занимање (земљорадња и надничарство), он је потпуно неспособан;

а поред тог Окружни суд није могао у образложењу своје пресуде ни то изрећи, да би тужитељ — кад би за то постојали услови — могао од туженика тражити издржавање у домаћинству тужениковом.

Горње побијање је дакле засновано само на тачки 4 §-а 597 Грпп.

Овај ревизијски разлог је делом основан.

Материјално-правно правило је, да је дете — уколико је то могуће без опасности по издржавање своје и своје породице — дужно да издржава свога родитеља, не само онда, ако је родитељ сиромашног стања и неспособан за рад, него и онда, ако се родитељ без своје

кривице делом или у целости не може да издржава из своје имовине или зараде. Даље је правно правило, утврђено сталном судском праксом, да се дете, које је обавезно, да издржава свога родитеља, у првом реду мора обавезати на давање издржавања у своме домазлуку, у природи, а на плаћање издржавања у новцу, може се дете осудити само онда, ако је дете ускратило, да свога оца издржава у природи, или ако је давање издржавања у природи немогуће због несвошљивог понашања детета обавезног на издржавање или због других каквих основаних ралога.

Како у датом случају није установљено стање ствари, потребно за примену горњих правних правила, то је ваљало пресуду нижих судова укинути, ствар вратити парничном суду и упутити тај суд да настави расправљање, па потом донесе нову одлуку.

У новом поступку суд има установити: колика је зарада тужитеља; — да ли се тужитељ из своје зараде стварно може издржавати; — да ли тужени може оцу дати издржавање без опасности по издржавање своје и своје породице; — да ли, према томе постоји обавеза туженога на издржавање; да ли је тужени ускратио да свога оца у природи издржава, у своме домазлуку и није ли давање издржавања у природи немогуће.

Нови Сад, 8 октобра 1937 године.

2.

1. Права комисионарева по §-у 354 тргов. закона.
— II. Истина, да се продаја робе на опасност купца који је у закашњењу, по правилу обавља у месту испуњења или у месту најближем оном месту, где дошћна роба има берзанску или пијачну цену, али пошто у овом правцу нема обавезног прописа, сваки поједини случај има суд посебно разматрати и решити.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 210-1937).

Касациони суд у Новом Саду, одбија резизиону молбу тужене странке и осуђује исту странку, да исплати тужитељу на руке његова правозаступника, на име ревизионих трошкова, у року од 15 дана под претњом принудног извршења своту од Динара 591 (петстодеведесет један).

Разлози: Касациони суд пре свега наглашава, да у овом спору — после разрешења пресуде Апелационог суда, остало је као спорно чињенично питање само то: да ли је кромпир имао пијачну цену у Л. од 10—25 априла 1922 године или не, јер у колико је имао пијачну цену, онда је тужитељ био овлашћен да прода кромпир из слободне руке, али и у том случају не испод пијачне цене.

Што се пак тиче правног схватања, Касациони суд је изрекао, да се правни посао на коме се базира овај спор, има сметрати комисионим послом по § 368 Трг. закона, јер је тужитељ купио 3 вагона кромпира по налогу туженога, у своје име, а у корист туженога.

Надаље, Касациони суд је изрекао, да та чињеница, што је тужилац продао кромпир, а пре тога није обавестио туженога по § 354 споменутог закона, не лишава тужитеља као комисионара, тога права да робу прода и тражи отштету, јер по сталној судској пракси, то није услов за остварење тога права комисионарева, — а исто тако не лишава га горе наведеног права ни то, што је пропустио одма да извести мандатора о извршеној продаји (§ 347 Трг. закона), и да овај потоњи пропуштај би, по судској пракси могао имати само ту последицу, да комисионар одговара за штету.

Ово горње правно схватање Касационог суда меродавно је и обавезно не само за Апелациони, него и за Касациони суд.

Како тужена странка у својој ревизионој молби износи жалбе, које се односе на чињенична односно правна питања, која су већ правомоћно утврђена односно

решена, то се Касациони суд не може упустити у разматрање тог дела изнесених жалба.

Тужени на даље наводи у својој ревизији још и то, да се непредузета роба има одма продати у месту испуњења, а не у другом месту — као што је то овде био случај.

Касациони суд у својој ранијој пресуди није се додуше посебно осврнуо на ово правно питање, али тиме што је пресуду Апелационог суда разрешио, не осврћући се на ту неспорну чињеницу да је тужитељ продао робу не у месту испуњења, прећутно је и по овом питању већ заузео своје правно стајалиште. По сталној судској пракси наиме, истина, да се продаја робе на опасност купца који је у закашњењу, по правилу обавља у месту испуњења или у месту најближем оном месту где дотична роба има берзанску или пијачну цену, али пошто у овом правцу нема безусловно обавезног прописа, — сваки поједини случај има се посебно разматрати и решити. Наиме има се решити то, да ли се може прихватити или не, да је продаја извршена на терет задоцњеног купца, узимајући у обзир постојеће прилике, нарочито да ли би продаја на месту испуњења била повољнија за купца који је у задоцњењу.

Тужитељ је у место у Л, кромпир продао у Б. и П. Овој продаји тужени би могао приговорити по правилу само онда, да је доказао, да би се упитна роба у Л. могла продати за вишу цену. Међутим у датом случају, пошто је као штета узета она диференција, која се показује између уговорене и пијачне цене у Л. као месту испуњења и то на дан продаје, тужени нема разлога да се жали, нити је његова жалба основана.

Тужени у својој ревионој молби, најзад, наводи, да призивни суд није могао дати вере мишљењу јединог стручњака у питању пијачне цене, као ни општинском уверењу, приложеном од стране тужитеља.

Ако се овај навод тужене странке схватити као жал-

ба због повреде формалног права, та жалба је неоснована из овог разлога: Тужени — када је на расправи, одржаној пред Апелационом судом дозвоао, да његов стручњак, саслушан пред замољеним судијом, у отсућности туженика, није могао дати мишљење о томе, колика је била пијачна цена у Л. месеца априла 1922 године, јер је стручњак у то време био на студијама у иностранству, а тада се још није бавио трговином, тужени није тражио да суд у место овога стручњака, преслужа другог, па већ зато је изгубио право да сада, у ревизији замера, што је суд узео у обзир мишљење само једног вештака, чије се мишљење иначе поклапа, у погледу пијачне цене са приложеним општинским уверењем.

Што се тиче пак оне жалбе, да призивни суд није могао дати вере преслушаном стручњаку, она је управо нападање слободне оцене допринесених доказа, — а чињенично стање, које се показује као резултат судског уверења, формираног поред судске оцене доказа, не може бити предмет ревизије, у колико суд иначе није повредио какви формално-правни пропис, што тужени ни не тврди.

Како је према горе изложеноме, ревизиона молба тужене странке неоснована, ваљало ју је одбити, а молбоца ревизије у смислу §§ 543 и 508 ст. Грпп. осудити на сношење ревизионих трошкова.

Нови Сад, 16 септембра 1937 године.

3.

У извршним стварима и гледе покретних ствари рекурсни рок је 8 дана

(Кс. у Н. Саду, Рек. 241-936)

Ревизиони рекурс се уважава, нападнути закључак укида, а рекурс овршеника против првостепеног решења се одбацује и првостепено решење одржава на снази.

Овршеник се обвезује, да плати оврховодитељима у

име трошка за ревизиони рекурс 275 (двестоседамдесет пет) динара, у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Извршеник је поднео рекурс против првостепеног решења дана 24-III 1935 односно предао на пошту 23-III 1935.

Првостепено решење је примио 14 III 1935.

У извршним стварима и гледе покретнина рекурсни рок је 8 дана, како то овај Касациони суд стално истиче.

Да је рок 8 дана, овај суд изводи одатле, што зак. чл. LX 1881 у § 140 одређује рок за рекурс код некретнина 8 дана; што у § 40 зак. чл. LIV из 1912 као изнимку за иноземне ствари установљава рок од 15 дана.

Према томе већ самим зак. чл. LX из 1881 по становишту овог суда рекурсни рок код извршења на покретнине је 8 дана.

Зато се не може овде применити прописи новог грпп. у вези са чл. 3 уводног закона за нови грађ. парнични поступак.

Из тих разлога Касациони суд је морао ревизијски рекурс уважити.

Одлука о трошку се оснива на §§ 143 и 157 грпп. Нови Сад, 22 маја 1937 године.

4.

I Право за нападање даровног уговора из разлога, да даровање вређа нужни део, има само онај десцендент, који се није одрекао наследства. Ово се питање у првом реду има решити Приговор да се тужитељ одрекао права наслеђивања, може се поднети у целом поступку пред I и II ст. судом. — II. Примање поклона изречно дато на име намирења из наследства, садржи у себи одрицање од даљег наслеђивања. — III. Ни § 551 Арз. ни судска пракса на подручју Апелационог суда у Новом

Саду, за ваљаност одрицања од наследства не траже, да се изјава има учинити пред судом или пред јавним бележником.

(Кс. у Н. Саду, Г. 1059-1929).

Касациони суд Б. одељење одбија ревизиону молбу тужитељице.

Разлози: Тужилац се жалио што нижи судови нису установили да је уговор склопљен између остављачице и туженога даровни уговор, а не купопродајни, већ су спор решили на основу приговора туженога да се је тужилац одрекао наслеђивања иза оставитељице и ако је тужени овај приговор касно поднео.

Жалба није основана

Тужитељица као дете оставитељице напада уговор којим је оставитељица пренела своје некретнине на туженога, са разлогом да исти вређа њен наследни односно нужни део.

Право на такову тужбу припада међутим само оном десценденту, који се није одрекао права наслеђивања. Према томе призивни суд умесно је у првом реду расправљао питање о праву тужитељице на тужбу и када је нашао да ово не постоји, тужбу је одбио без упуштања у разматрање осталих спорних питања. Што се пак тиче примедбе тужитељице да је приговор туженог касно поднесен, она није умесна, јер је приговор изнесен у току поступку пред првостепеним судом, а таковог прописа у парбеном поступку нема, прома којем се неби смео узети у обзир приговор изнесен у току поступка пред нижим судовима. И 222 § гпп а чији предуслови у осталом овде не предлеже само дозвољава Суду али не обавезује суд да накнадно изнесене тврдње странке мимоиђе, ако би се уверио да је странка своје изјаве ради одуговлачења ствари намерно одлагала. Тужитељица напада и само установљење призивног суда у погледу њезиног одрицања и то са разлога да је сведок шурак ту-

женога (брат прве жене) који је наговорен да тврди да се тужитељица одрекла наследства осим тога да је именовани исти сведок код суда, те му се из ових разлога није могло поверовати.

Даље, напада то установљење и са разлога да је суд из исказа сведока извео погрешан закључак, будући да су сведоци само толико посведочили да је тужитељица изјавила: да од матере нема шта више да тражи, које речи да не садржавају у себи одрицање од наследства. А најзад напада установљење призивног суда зато, јер да 531 §-а гр. з. и судска пракса захтева за ваљаност одрицања од наследства да исто буде изјављено пред судом или јавним бележником а свакако има да буде стављено на писмено.

Ни ове три жалбе нису основане.

Прва зато, јер тужитељица није пружила никакве доказе на оне њезине тврдње да је сведок Б. М. био наговорен и да често долази суду као сведок из које околности би се могло закључити да се обртимице бави сведочењем. Поред тога тужитељица ове приговоре нити је пред првостепеним, нити пред призивним судом изнела, пред ревизионим судом пак се овај приговор који садржава у себи нове тврдње у смислу 535 §-а гпп-а више и не може узети у обзир. Осим тога исказ сведока Б. М. потврђује исказ једног другог сведока којем тужитељица није приговорила.

Друга жалба зато није основана, јер је према исказу сведока тужитељица ону своју изјаву да од матере нема ништа више да тражи учинила оном приликом када је покојна мати парбене некретнине уступила туженоме и иза тога што јој је мати претходно рекла да ју жели намирити на тај начин да јој је предала на уживање на 2 године један ланац од оне земље, коју је сину, туженоме уступила, те да иза њене смрти више нема ништа да тражи. Поред тога тужитељица према ненападнутом стању ствари фактично узела је и држала 2 године у по-

седу и уживала упитни ланац земље те га је после употребе сама предала брату свом сада туженоме а није дала никаквог разлога зашто би то чинила да се није сматрала намиреном. Из свих ових околности призивни суд могао је извести закључак, да се тужитељица заиста одрекла права наслеђивања иза матере.

Трећи приговор пак зато није основан, јер 551 § А гр. зак. не садржава у себи таково расположење да је за одрицање од наследства за живота остављачева потребно да се изјава учини пред судом или јавним бележником а ни такве судске праксе на територији Апелационог суда у Новом Саду нема, која би захтевала написмено одрицање, будући да није у питању отуђивање власништва некретнине. Како је дакле ревизиона молба у целисти неоснована то је ваљало исту одбити.

Пошто противној странци нису настали трошкови у ревизионом поступку, то није било потребно чинити расположење.

У Новом Саду, 22 маја 1931 године.

*

Од ступања на снагу Закона о јавним бележницима: јавно-бележнички акт је потребан и за ваљаност уговора о одрицању права на наследство и уговора о купњи наследства, ако та уговори нису узета у судски записник. (§ 52 бр. 2).

5.

У списку којим се тражи укњижење права залога до висине заостале порезе, мора се тачно означити: о каквом се поресу ради и на које се године односи тај порез.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 258-1933).

Касациони суд Б. Одељење рекурс одбија.

Разлози: Према в) тач. 40 §-а зак. о земљ. књигама укњижења се могу вршити на основу дуговних спискова о заосталим порезима уколико су они извршни.

У смислу члана 153 зак. о непосредним порезима наплата пореза застарева за 5 година, а према члану 146 ом некретнина јамчи за извесне порезе 3 године.

Стога је с обзиром, да се ради о порезу ранијег грунт. власника, потребно да се из самог списка види о каквом се порезу ради и када је било доспело плаћање истог.

Како сви податци недостају исказу, то исти није десан за укњижење.

Из ових као и из његових сопствених разлога ваљало је II степени закључак одобрити.

Нови Сад, 27 јуна 1935 година.

6.

1. По §-у 948 Агз. дар се може повући, ако је обдареник крив због какве грубе неблагодарности према своме дариваоцу. Нема такве праксе, по којој би се одредба цитираног § а применила и на грубу неблагодарност почињену према крвним сродницима дародавчевим. Овака пракса постоји само у предметима, који се решавају по угарском приватном праву. — II. У недостатку доказа донесена ослобађајућа пресуда кривичног суда не веже грађонски суд, па зато у грађ. парници може се доказивати, да је тужени учинилац дела.

(Кс. у Н. Саду, Г. 513-1933.)

Касациони суд у Новом Саду разрешава пресуду призивног суда и упућује Апелациони суд у Новом Саду на даљи поступак и донешење нове одлуке, у којој има да се реши питање снашања ревизионих трошкова, који се установљавају за тужитеља у своти од Дин. 1650.—, а за тушенога у своти од Динара 1778.—.

Разлози: Тужитељ се жали у својој ревизионој молби, да је призивни суд, из тога исказа Г. Ј, да је он видео, да је тужени хтео да пуца на тужитеља, требао установити, да је тужени хтео да убије и тужитеља.

Ова жалба, која би се могла схватити као жалба због установљења, које се коси са списима, — није основана.

Г. Ј., по записнику од 31 јануара 1931 године сведочи је само толико, да је тужени двапут пуцао на тужитељеву унуку М., а да ли је трећи пут хтео да пуца у старог то не зна.

Према томе, не стоји тај навод тужитељев, да је сведок исказао то, да је тужени хтео да убије тужитеља, па следствено томе нема ни супротности са списима, а још мање евидентно нетачног закључивања.

Што се пак тиче Ј. Н. и Г. Ј., сведока, они уопште нису то сведочили, да је тужени стварно пуцао и на тужитеља, а сама та околност, да је тужени — по исказу ових сведока — раније рекао, да ће убити и тужитеља, још не исцрљују састојке дела из §-а 948 Ага. који захтева стварну повреду тела, части или имања.

Тужитељ надаље жали се, да је призивни суд повредио материјално-правно правило, када је утврдивши чињеницу, да је тужени пуцао на тужитељеву унуку, у намери да је убије, — није извео тај закључак, да је тужени овим својим делом и према тужитељу починио грубу неблагодарност из §-а 948 (а не по §-у 984 Агз. како то тужитељ нетачно наводи у својој ревизионој молби). — Тужитељ се позива на судску праксу, која приказује последице из §-а 948 Агз. и онда, ако се, тамо означена дела почине против крвних сродника дародавца.

Ова жалба, због повреде материјалног права, такођер се не може уважити.

По §-у 948 Агз. — који се у овом спору има применити, дар се може повући, ако је обдареник крив због какве грубе неблагодарности према своме дариовацу. Законом дакле изречно тражи, да се груба неблагодарност почини према самом дародавцу. За подручје на коме се примењује Агз. нема такве судске праксе, по којој би се горње одредбе примениле и на грубу неблагодарност по-

чињену према крвним сродницима дародавчевим. Такова пракса би се косила са законом. У пракси има оваких случајева, али само у стварима, које се решавају по угарском приватном праву (С. 7301/1903, 7302/1903), јер је ово право горње правило протегло и на својту дародавчеву.

Што се тиче друге основице покретноте тужбе, да је наиме тужени оклеветао тужитеља тиме, што је тврдио, да живи са својом унуком, — није спорно међу странкама, да је тужитељ у своје време тужио туженога због клевете и да је Окружни суд у П. својом пресудом бр. Кзп. 36/930 туженога ослободио оптужбе у недостатку доказа.

У недостатку доказа донесена ослобађајућа пресуда кривичног суда не веже грађански суд, па зато у грађанској парници може се доказивати, да је тужени учинилац дела. На основу овога правила, тужитељ је тражио, а призивни суд је одредио и путем замолбе спровео мољено доказиване у горњем правцу.

Тужитељ се сада жали, да је призивни суд повредио законске прописе о слободној судској оцени, када је на ове преслушање сведоке рекао, да су они и сувише „тражени и намештени“.

Призивни суд није дао вере исказу Б. П., наводећи, да је њезин исказ у протусловљу са њезиним ранијим сведочанством у кривичној парници Кзп. 36/1930 Окружног суда у П. — Међутим ово не стоји. Б. П. је по записнику од 24 септембра 1932 године бр. Г. 765/19/1930 исказала, да је тужени у њезином присуству рекао својој жени: „сада си болесна, а ниси болесна да живиш са својим дедом“. — Док иста, саслушана 25 октобра 1930 године у кривичној парници Кзп. 36/930 исказала је, да је тужени рекао својој жени, да „живи са старцем“. — Ови искази дакле нису у противусловљу, јер су у битности исти.

§ 270 стр. Грпп. наређује, да суд мора подробно

изложити све разлоге на којима почива његово убеђење, а тако исто и оне разлоге, због којих суд сматра да доказ није довољан. „Подробно излагање узрока“ значи, да се у случају недостатка доказа мора тачно означити и навести околности, због којих је дотични доказ недовољан.

Оваким образложењем се не може сматрати така изјава суда, да искази преслушаних сведока „изгледају и сувише тражени и намештени“. Овако образложење не одговара §-у 270 стр. Грпп., јер не даје могућности вишем суду, да контролише правилност установљења.

Из тога разлога ваљало је пресуду позивног суда разрешити и упутити тај суд на даљи поступак и доношење нове одлуке. У новом поступку суд ће своје уверење формирати приказом свих поднесених доказа, и назначиће све разлоге на којима базира своје уверење, а исто тако изнеће подробно, и оне разлоге, због којих евентуално сматра да су продуковани докази недовољни.

Трошкове је суд у смислу § 508 Гр. п. п. само установио.

Нови Сад, 14 октобра 1937 године.

7.

Не може напастхи шестаменаш онај, ко је на оставинској расправи пристао, да се на основу тога шестаменша преда заоставштина шестаменторном наследнику.

(Кс. у Н. Саду, Рев. 716-1935).

Касациони суд у Новом Саду одбија ревизиону молбу тужитељчину.

Равлови: Тужитељица се жали у својој, благовремено поднесеној ревизионој молби, да је позивни суд из те околности, да је тужељица, повукла своју парницу, покренуту ради надопуне нужног дела, извео нетачан закључак, да се тужитељица одрекла свога права, које би јој евентуално припадало из заоставштине покојног Ф. Ј. У погледу заоставштине пок. Ф. Т. пак, Апелациони суд

је, на те околности, да је тужитељица пристала, односно да није ставила приговор против тога, да се заоставштина Ф. Т., у смислу његовог тестаментa преда тестаментарном наследнику, извео по тужитељици такођер нетачан закључак, да се тужитељица одрекла права, да нападне тестамент Ф. Т.

Ове жалбе нису основане.

Није спорно међу странкама, да је тужитељица, у оставинској ствари Ф. Ј., по оставинском суду упућена на парцицу, дана 1 марта 1882 године, пред Окружним судом у В. К., стварно покренула парницу ради обескрепљења тестаментa, односно ради допуне свога наследног дела. По сведочанству записника од 25 фебруара 1887 г. (број IV/78 1882) тужитељица је ту своју парницу, споравумно са тужеником Ф. Т., повукла уз међусобно пребијање парничких трошкова, „пошто се парничке странке међувремено ван суда нагодиле“.

Апелациони суд из ове чињенице није извео евидентно нетачни закључак, кад је исказао, да је тужитељица тиме, што је услед нагодбе, склопљене са тужеником повукла ту своју парницу, отпала од свога права, да ишта тражи из заоставштине пок. Ф. Ј.

Што се пак тиче заоставштине пок. Ф. Т., тужитељица је на оставинској расправи одржаној 10 јуна 1904 године пред јавним бележником у Вел. Кикинди, изјавила да се не противи, да се заоставштина Т. Ф. преда тестаментарном наследнику, додавши, да задржава себи право, да оствари своје захтеве, који потичу из наследног права иза Ф. Ј.

Из ове изјаве тужитељичине, Апелациони суд није извео евидентно нетачан закључак, да се, наиме, тиме, што је тужитељица изјавила, да пристаје, да се заоставштина Ф. Т. преда у смислу његовог тестаментa, тестаментарном наследнику пок. Ф. Т., одрекла права да напада тај тестамент.

Како су дакле обе жалбе неосноване, ваљало је ревизиону молбу одбити.

Ревизиони суд се није могао упуштати у разматрање питања застаре наследног права, у недостатку овопредметне жалбе.

Нови Сад, 2 септембра 1937 године.

8.

I. Клаузула сведока на шестаменту, да је опоручишељица „ово писмено као њезину последњу вољу овначила и исту у нашем заједничком присуству пошписана“ одговара захтеву из §-а 5 вак. чл. XVI: 1876. — II. Да шум шестаменшта и клаузуле. — III Одређеност именовања наследника — IV. Ваљаност шестаменшта по правилу може се разматрати само на правном основу изнесеном у служби. Истина шужитељ може и у току поступка проширити своју шужбу на формални разлог неваљаности, који се не види из самог шестаменшта, а за који дозна тек из исказа преслушаних сведока, али и ово проширење мора да учини одма, чим је дознао за тај формални недостатак.

(Кс. у Н. Саду, Г. 706-1933.)

Касациони суд у Новом Саду ревизиону молбу тужитеља одбија, а ревизионој молби тужених места даје, пресуду Апелационог суда мења тако, да тужитеље с тужбом одбија и осуђује их да у року од 15 дана, под претњом принудног извршења исплате туженима на руке њихова правозаступника на име парничких трошкова Динара 2327.—, и на име призивних трошкова Дин. 425.—.

Уједно се тужитељи осуђују, да на име ревизионих трошкова, у истом року и под истим правним последицама исплате туженима такођер на руке њихова правозаступника Динара 1283.

Разлози: Тужитељи се жале против пресуде призивног суда, наводећи да је тај суд повредио материјално

право, када је у образложењу своје пресуде стао на то становиште, да изјава: „ово је писмено као њезину последњу вољу (bezeichnete) означила“, одговара законском захтеву, и ако тај израз „означити“ ни према општем схватању, ни према граматичком пореклу речи, не инволвира у себи усмену изјаву.

Ова жалба није основана.

§ 5 зак. чл. XVI: 1876 међуосталом захтева и то, да завешталац изјави, да исправа садржи његову последњу вољу. Та изјава, наведена у клаузули тестаментa, којом сведоци доказују да је опоручитељица: „ово писмено као њезину последњу вољу означила и исту у нашем заједничком присуству потписала“, одговара захтеву из §-а 5 горечитираног закона, јер се из ње јасно види, да је опоручитељица приказала споменуту исправу као такову, која садржи њезине последње наредбе.

Жале се даље тужитељи, да § 7 истог закона захтева, да место и време изјављивања последње воље мора бити одређено, што у овом случају није, јер има два датума: наиме на тестаменту је означен као датум: „Нови Сад, децембра 1929“ а на клаузули тестаментa: „Нови Сад, XII-1929. Нови Сад 10-IV-1931“. За овако одређене времена се не може рећи да је одређено.

Апелациони суд је установио, да је датум испод тестаментa и испод клаузуле (XII-1929) писан истовремено са тестаментом, једном руком и једним мастилом, док су потпис тестаторке и речи „Нови Сад 10 априла 1931“ испод клаузуле, као и потписи сведока писани другим мастилом, каснији т. ј. из времена када је тестириње стварно обављено, што је доказано и исказима сведока.

Према оваком установљену нема основа ни ова друга жалба тужитеља. — Ознака „XII-1929“ у опште се не може сматрати датумом, јер се под датумом има разумети ознака која поред месеца и године означаје још и дан којег је грађен тестамент. Према томе као датум остаје само 10-IV-1931 кога је дана, по установљењу

Апелационог суда доказано, да је извршено тестирање, потписан тестаменат и клаузула. Та околност пак што по састављачу тестамената још приликом стављања написмено последње воље, на тестаменат и на клаузулу забележене речи: децембар 1929 нису пребрисане него је поред тих речи назначено тачно време изјављивања последње воље, не коси се са формалним захтевом из § 7 реченог закона, по коме се код писмених приватних тестамената има назначити место и време изјављивања последње воље, што је у датом случају и учињено.

Не може се прихватити ни та даља жалба, да именовање наследника оставинских некретнина није одређено у тестаменту.

Опоручитељица у своме тестаменту наређује: „моја кућа која се налази у Н. С. у Милетићевој улици број 28 има да припадне унучади моје сестре покојне Х. В. рођ. С. т. ј. деци дипломираног инжињера В. В., у једнаким деловима“.

Апелациони суд је правилно изрекао, да су у овом случају тачно одређени наследници и ако нису поименце означени, јер горња изјава не оставља никакву сумњу у том погледу: коме има да припадне гореописана некретнина.

Према горе изложеном ревизиона молба тужитеља је неоснована.

Но основана је ревизиона молба тужених.

Правно је наиме правило, да се ваљаност тестамената по правилу може разматрати само на правном основу изнесеном у тужби. Истина, тужитељ може и у току поступка проширити своју тужбу на формални разлог неваљаности, који се не види из самог тестамената, а за који дозна тек из исказа преслушаних сведока, али и ово проширење мора да изврши одма, чим је дознао за тај формални недостатак.

У датом слушају тужитељи су већ на расправи пред првостепеним судом 13 октобра 1932 године приликом

преслушања сведока: Д. Б. дознали, да је четврти сведок: Д. Б. приступила тек после потписа тестамена по тестваторки и по осталим сведоцима, и да је тестваторка у присуству Д. Б., на упит сведока Дра Д. само то рекла, да тестаменат садржи њену последњу вољу, а није уједно признала да га је већ раније потписала.

Тужитељи у тужби нису напали тестаменат на овој основици, јер онда још нису ни знали за тај недостатак, а на расправи пред I ст. судом, кад су дознали за овај недостатак, нису проширили тужбу и на овај недостатак.

Према горњем правном правилу пак тужитељи су још пред I степеним судом требали проширити своју тужбу у којој су изречно навели разлоге због којих нападају ваљаност тестамена и на овај нов недостатак формалних захтева, одма чим су дознали за овај формални недостатак, а само у поднесеном образложењу свога призива, дакле неоправдано закашњено изнесени овај новији недостатак формалног захтева више не може послужити као основица пресуде.

Апелациони суд је дакле заиста повредио горње правно правило, кад се упустио у разматрање овога, касно поднесеног разлога за побијање тестамена, ради чега је ваљало ревизији тужених места дати, пресуду Апелационог суда преиначити и тужитеље с тужбом одбити, и осудити на снашање свих парничких трошкова сходно пропису из §-а 425, 543 и 508 стр. Грпп.

Нови Сад, 21 октобра 1937 године.

9.

По старом Грпп. она странка, која је добила парницу, може се користити ревизијом против образложења пресуде призивног суда, ако је то образложење по њу штетно с обзиром на евентуалну обнову или на нову парницу.

(Кс. у Н. Саду, Г. 764-1933).

Касациони суд у Новом Саду, места даје ревизионој молби тужене странке, поднесеној против образложења пресуде Апелационог суда, те изоставља из образложења онај део који се односи на изреку, да је тужена злонамерна, као и изреку у погледу §-а 1467 Агз.

Уједно осуђује тужитеља, да туженој на руке њезина правозаступника исплати на име ревизионог трошка, у року од 15 дана под претњом принудног извршења Динара 1102 (хиљадусто два динара.)

Разлози: Тужитељ наводи у својој тужби, да је 1904 године пре него што је отишао на робију, пренео своје некретнине на свога брата Ш. Ф., а у тужби набројане покретне ствари је такођер оставио своме брату с тим, да је овај дужан да му врати све поменуте некретнине и покретне ствари, кад се тужитељ врати са робије. По повратку тужитељевом са робије, Ш. Ф. му није хтео да врати те ствари, него је некретнине преписао једним привидним уговором на своју жену, тужену. На основу овога стања ствари тужитељ моли, да се пресудом изрекне, да је уговор између тужитеља и брата му Ш. Ф., као и уговор између Ш. Ф. и његове жене, тужене, заједно са укњижбом ништаван и неважан, и да је тужена — што се тиче некретнине — дужна исте преписати на њега.

Тужена је порицала идентитет некретнине и позвала се на § 1466 и 1467 Агз.

Први суд је одбио тужбу из разлога, што тужитељ није доказао идентитет некретнине, и што је тужена на основу §-а 1467 Агз. гледе некретнина доспелашћу стекла пуно право против сваког приговора, с обзиром што је прошло три године, предвиђене у §-у 1467 Агз.

Услед призива тужитељевог, Апелациони суд је одобрио пресуду I степеног суда, усвојио је установљено чињенично стање ствари, само није прихватио правно разлагање првог суда, у погледу § 1467 Агз. наводећи у образложењу своје пресуде, да се § 1467 Агз. не може

применити према злонамерном стицатељу, каква је тужена странка.

Сада тужена, која је добила спор напада онај део образложења који се односи на § 1467 Агз. Наиме — по туженој — тиме што тужитељ није доказао истоветност оних некретнина, чије враћање тражи тужитељ, са оним некретнинама, које је пок. Ш. Ф. на тужену пренео купопродајним уговором под grunt. број 2464-1919, изгубио је правни основ тужбе, па се зато тужба имала одбити са тога разлога без упуштања у то питање да ли постоје услови §-а 1467 односно да ли је тужена била добронамерна или не?

Ова је жалба основана.

Касациони суд пре свега наглашава, да по старом Грпп. она странка, која је добила парницу, може се користити ревизионом молбом против образложења пресуде позивног суда, ако је то образложење по њу штетно с обзиром на евентуалну обнову или на нову парницу.

Тачно наводи тужена у својој ревизионој молби, да се у разматрање тога питања, да ли се у овом спору има применити § 1467 Агз. и да ли постоје услови за непримену тога §-а наиме, да ли је тужена странка била злонамерна или не, — суд се могао упуштати само онда, да је доказан идентитет некретнина. А пошто по схватању позивног суда није доказан основ тужитељеве тужбе т. ј., идентитет некретнина — онда се тужба имала одбити већ са тога разлога, а није било ни потребе ни разлога, да се узме у разматрање питање зле вере, јер би то питање било одлучно само онда, да је доказан идентитет некретнина.

Из ових разлога је ваљало ревизионој молби места дати и из образложења пресуде Апелационог суда изоставити онај део који се односи на § 1467 Агз. односно на ту изреку, да је тужена странка злонамерна била, када је склопила уговор са својим мужем.

Ревизионе трошкове је суд пренео на тужитеља, у смислу §§-а 544, 508 и 425 стр. Грпп. пошто је тужени успео са својом ревизијом.

Нови Сад, 27 октобра 1937 године.

* * *

По новом Грпп. странка не може свој правни лек управити против разлога одлуке, него само против изреке. Само изрека постаје правомоћна, а не и други делови пресуде.

10.

I. Не лежи накнадно уредно одобрење вођења парнице, у пасивном држању лица, које је у парници ваступао адвокат без пуномоћи. — II. По §-у 628 т. 2 Грпп. у случају из §-а 623 број 2 рок од месец дана за подизање тужбе због ништавости, има се рачунати од дана, када је одлука уручена странци. — III. За одлуку о трошковима парнице, која је вођена по тужби због ништавости, нису меродавни §§ 147 и 153 Грпп. већ § 143. Грпп.

(Кс. у Н. Саду, Рев. 855-1936).

Касациони суд у Новом Саду, одбија ревизиону молбу тужене странке, а пресуду позивног суда одобрава.

Уједно осуђује тужену странку, да исплати тужитељу на име ревизионих трошкова, у року од 15 дана под претњом принудног извршења Динара 742.

Разлози: Тужени се жали у своје ревизијском писмену, да позивни суд није довољно ценио чињенице, а нарочито то, да се одобрење за вођење поступка може дати и прећуно као и конклюдентним чињеницама, а тужитељица је овластила К. адвоката, да по овом предмету тражи Р.

Ова жалба, која се може супсумирати под ревизијски разлог број 4 §-а 597 Грпп. — није основана.

Позивни суд је установио, да К. В., који је водио

парницу у име уд. Р. Б., од ове није добио пуномоћ за вођење парнице, према томе, да уд. Р. Б. у споменутом спору, није била заступана. Призивни суд је уједно стао на то правно стајалиште, да сама по себи та околност, што је адвокат К. после пресуде призивног суда, обавестио уд. Р. Б., и што она није ништа предузимала, још не значи одобрење поступка, који је вођен без њезине пуномоћи.

Ово правно стајалиште призивног суда је правилно и умесно, јер у датом случају адвокату је недостојала пуномоћ за покретање парнице у име уд. Р. Б., па према томе први услов одобрења би био тај, да уд. Р. Б. накнадно потпише пуномоћ, а то не може бити прећутно, нити конклюдентним чињеницама. У опште у пасивном држању још не лежи накнадно уредно одобрење вођења парнице.

Према томе призивни суд је без повреде права изрекао, да уд. Р. Б. није била никако заступана у парници, и да према томе предлежи случај ништавости из т. 2 §-а 623 Грпп.

Ни та даља жалба тужене странке, да тужба није предата у законском року од месец дана, није основана јер по §-а 628 т. 2 Грпп. у случају §-а 623 број 2 рок од месец дана има се рачунати од дана када је одлука странци уручена, а у овом случају одлука у опште није уручена. То је питање већ решено одлуком Апелационог суда број Па 1-934-16 којом је изречена допустивост тужбе за ништавост и утврђено, да је тужба поднесена у законском року од 30 дана.

Што се тиче, најзад, онога дела ревизије, којим се тужени жали, да је суд при решавању о парничним трошковима имао поступити по § 147 Грпп. и применити § 153 Грпп. — ни ова жалба се не може уважити, јер за одлуку о трошковима парнице, која је вођена по тужби због ништавости нису меродавни §§-и 147 и 153 број пп., већ § 143 Грпп.

Ревизија је дакле неоснована, а правна консеквенција тога је, да је ваљало ревизиону молбу одбита, а молитеља ревизије у смислу § 152 и 143 Грпп. осудити на сношење ревизионих трошкова.

Нови Сад, 18 септембра 1937 године.

11.

Ако се купац већ приликом физичког примања семена могао уверити о томе, да ли је испоручено семе селектирано бачко кудељно семе, онда је купац у смислу §-а 349 Трг. закона дужан повести парницу у року од шест месеца, рачунајући од дана преузимања семена, ако тек није на дуже време уговорена одговорност продавца, и ако застара није прекинута из ма каквог основаног узрока. У §-у 349 Трг. закона предвиђену шестомесечну застару прекида само покретање парнице.

(Кс. у Н Саду, Г. 239-933).

Касациони суд у Новом Саду, одбија ревизиону молбу тужитељеву, и осуђује га, да туженику исплати на име ревизионих трошкова, у року од 15 дана под претњом принудног извршења, и то на руке туженикова адвоката своту од Динара 1171 (једну хиљаду стоседамдесет и један).

Разлози: Тужитељ се жали против пресуде Апелационог суда, наводећи да је тај суд са повредом закона одбио његову тужбу на основу застарелости из §-а 349 Трговачког закона.

Ова жалба није основана.

Тужитељ је у својој молби тражио отштету од туженика, зато, што му овај није лиферовао селектирано бачко кудељно семе, како је он од туженика купио по мустри. — Тужитељ већ у својој молби ради претходне судске смотре, моли, да се преслушају стручњаци за доказ тога, да лиферовано семе није селектирано бачко семе, јер кудеља од оног семена цвета од 1-5 јула, док

је упитна кудеља цветала већ крајем маја месеца. — У својем припремном спису од 14. XII. 1929 тужитељ наводи, да је висина кудеље онда била 50—60 цм. што не одговара кудељи која се производи из двапут решетаног бачког кудељног семена, — и да се под бачким двапута решетаним кудељним семеном има разумети семе, које цвета око 1 јула па на даље, а даје кудељу високу 3 метра. На овој основици тужитељ поново тврди у том истом свом — на усменој расправи изнесеном припремном спису, да му тужени није лиферовао двапута решетано кудељно семе. — У својем призиву, поднесеном против пресуде Окружног суда, тужитељ такођер то тврди, да се код кудељног семена не може установити, да ли је исто бачко двапута решетано или не. — Из свега овога, несумњиво је, да се тужитељева тужба, оснива на томе, да му тужени није лиферовао селектирано бачко кудељно семе, што се — по тврдњи тужитељевој — није могло установити приликом физичког преузимања семена.

Према томе, у датом случају, питање је само то, да ли је тужитељ приликом физичког преузимања кудељног семена т. ј. 14 марта 1929 године могао установити, да ли је лиферовано семе бачко селектирано семе, или не?

Стручњаци, преслушани приликом спровађања претходне судске смотре, сагласно су изјавили, да они сада не могу одговорити на то питање, да ли је посејано семе било селектирано бачко кудељно семе, јер га приликом сејања нису видели. — Из овога јасно излази, да би стручњаци могли установити горњу околност, да су упитно семе видели пре сејања.

Р. Р., у току парнице преслушани стручњак, у својем мишљењу тврди, да економ који хоће да сеје кудељу може познати разлику између бачког и малоазијског семена, јер је малоазијско семе по боји зелено и ситније док је бачко семе црно и крупније. Даље, тврди овај стручњак, да се може десити, да и бачко семе пре времена цвета.

Из ових стручних мишљења, нижи судови су извели уместан закључак, да је тужитељ већ приликом примања семена, могао установити, да ли је лиферовано му семе селектирано бачко кудељно семе, нарочито с обзиром на ту околност — утврђену по нижим судовима — да се тужитељ већ дуже времена активно бави са сејањем кудеље.

Према горе изложеноме, пошто се тужитељ већ приликом физичког примања семена т. ј. 14 марта 1929 могао уверити о томе: да ли је упитно семе селектирано бачко кудељно семе, то је он, у смислу § 349 Трг. закона требао повести парницу у року од 6 месеци, рачунајући од 14 марта 1929 године.

Како је пак тужитељ покренуо парницу тек 14 октобра 1929 године то је наступио случај застаре из §-а 349 споменутог закона, пошто нема података, да је одговорност туженога уговорена на дуже време, нити да предлежи случај преваре (§ 350 Трг. закона), нити има таквог установљења из кога би се могло закључити, да је упитна застара из ма кога основног узрока прекинута.

Исто је тако неосновано и то правно стајалиште тужитељево, да је застара прекинута тиме, што је тужитељ у законском року од 6 месеци, известио туженога о наводним манама робе, јер у § у 349 Трг. закон предвиђену шестомесечну застару прекида само покретање парнице.

Како је према горе реченоме ревизиона молба тужитељева неоснована, ваљало ју је одбитити, а тужитеља у смислу § а 543 и 508 стр. Грпп. осудити на сношење ревизионих трошкова.

Нови Сад, 2 септембра 1937 године.

*

Начелна одлука број 115 Трговац семена, према продуценту, који је од њега купио семе, одговара и без посебног споразума за ту каквоћу продатог семена, да ће оно одговарати свом обичном опредељењу; дакле одговара и за штету која потиче из недостатка споменутог каквоће.

12.

Кад из купљеног семена биљка исклија и то она врста, за коју је купац тражио семе, онда је семе удовољило своје определењу, и продавац семена не одговара за то, да ће изникла биљка донети плода, сем ако је преузео нарочиту гаранцију и за то.

(Кс. у Н. Саду, Г. 644-1933.)

Ревизиона молба тужитеља се одбија а прикључење ревизионој молби са стране туженог се одбацује, те се тужитељ осуђује, да плати туженоме у име трошка ревизионог поступка 890 динара, словима осам стотина деvedесет динара за 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Тужитељ у ревизионој молби напада привну пресуду ради повреде материјалног права, почињене тиме, што је стао на то становиште, да трговац семеном одговара само за клијавост семена.

Ову жалбу Касациони суд није могао уважити.

Природни задатак семена је, да исклија из њега биљка, а задатак је биљке да донесе плод, што зависи од разних околности.

Кад из купљеног семена биљка изклија и то она врста биљке, за коју врсту је купац семе тражио, онда је семе удовољило својем определењу и продавалац не одговара, да ли ће изникла биљка донети и плод, осим, ако је преузео нарочито гаранцију и за то, или ако је дао другу врсту, него што је купац тражио.

У случају ове парнице тужитељ је купио код туженог семе карфиола. Семе је изникло осим $\frac{1}{2}$ који редовно не ниче. Но само један мањи део никле биљке приметно је главе, а већи део отишао је у семе.

Призивни суд није установио зашто је тај већи део отишао у семе; није установио да ли постоји можда таква врста семена карфиола, која врста иде само у семе; није установио, да ли постоје разне врсте карфиола, од

којих можда нека врста, кад се не посеје у право време, одлази у семе.

За случај, ако такве врсте постоје, није суд установио, какву је врсту семена тужитељ тражио и какву је добио.

Уопште призивни суд није установио узрок зашто је већи део карфиола отишао у семе и није се у том погледу осврнуо на мишљење стручњака.

То би све било од важности с обзиром на изражено становиште да продавац одговара и за плод ако прода другу врсту семена, него што је тражено.

За питање пак застареле тужбе од важности је чињеница када је купац могао установити да је добио другу врсту семена, што такође није установљено.

Тужитељ у ревизионој молби каже, да је призивни суд примивши чињенице првостепеног суда, установио, да је узрок помањкања плода у неспособности семена.

Међутим призивни суд у својој пресуди изреком наводи које чињенице из првостепене пресуде прима, али горњу чињеницу не наводи, па према томе не стоји, да ју је установио.

Како се пак тужитељ на овај пропуст не жали, то га ни Касациони суд није могао узети у обзир и ради формалног недостатка пресуду разрешити, већ је с обзиром на изражено становиште о одговорности продавца семена крај чињеничног стања које је у призивној пресуди утврђено, морао ревизиону молбу одбити.

Прикључење ревизионој молби са стране туженог морао је Касациони суд одбацити из ових разлога.

Тужени напада оно установљење призивног суда, да је тужитељ купио код њега само карфиола наводећи да је то само тужитељ тврдио, па да је тим установљењем суд повредио правно правило.

Међутим првостепени суд је ту чињеница установио на основу исказа сведока Л. П., Б. Ж., Б. Ј. и тужитеља, а призивни суд је то установљење прихватио.

Тужитељ пак не образлаже, зашто би суд повредио пропис § 270 гр. п. п., кад је на исказима ових сведока и тужитеља горњу чињеницу установио.

Услед тога ревизија тужитеља није образложена по пропису § 527 гр. п. п. па ју је Касациони суд морао одбацити по §§ 529 гр. п. п.

Пресуда о трошковима се оснива на § 508 и 425 гр. п. п.

Нови Сад, 5 октобра 1937 године

13.

Ако парнична странка откаже односно одузме пуномоћ своје адвокату, тада адвокат може одма да тражи парнични трошак према свршеном раду, чак и онда, ако постоји такав споразум, да адвокат тек по окончању парнице може тражити свој трошак.

(Кс. у Н. Саду, Рев. 814-1936.)

Касациони суд у Новом Саду одбија ревизиону молбу тужене странке и потврђује пресуду позивног суда.

Уједно осуђује тужену странку, да на име ревизионог трошка исплати тужитељу у року од 15 дана, под претњом принудног извршења своту од Динара 326.—.

Образложење: Тужена странка у својој ревизији побија пресуду из бр. 2 §-а 597 Грпп. зато, што позивни суд у својој пресуди наводно није узео у разматрање позивне разлоге у погледу високо одмереног износа, према којем се има рачунати вредност спора.

Ова жалба није основана.

Позивни суд је, наиме, у целости прихватио како установљење чињеница, тако и правно схватање првостепеног суда, па је пресуду првог суда у целости потврдио. Првостепени суд пак у образложењу своје пресуде јасно наводи, да трошак досуђује према збиру тужбеног потраживања и половине противпотраживања

Тужени се жали надаље на основу ревизијског разлога из бр. 4 §-а 597 Грпп. зато, што позивни суд није прихватио његов приговор преурањености.

Ни ова жалба нема прихватљиве основице.

Није спорно међу странкама, да је тужена странка дала тужитељу као адвокату пуномоћ, да је заступа у парници против фирме „Пакс“; да се странке споразумеше, да ће се парнички трошак, исплатити након окончања ове парнице под условом, да тужитељ не буде могао добити трошак од противне странке, и најзад, да је тужитељ тужену фирму заступао до доношења другостепене пресуде, када је тужена фирма тужитељу отказала пуномоћ.

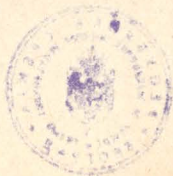
Правно је правило, да ако парничка странка откаже, односно одузме пуноћ своје адвокату, тада адвокат одма може да тражи парнични трошак према свршеном раду, чак и онда, ако су се странке тако споразумеле, да адвокату припада трошак тек по окончању те парнице.

Истина, да и сам закон даје право туженој странци, да у свако доба може да повуче адвокату пуномоћ, али ово право повлачења пуномоћи, странка не може вршити са повредом права адвоката тако, да адвокат отпадне од предности, њему загарантованом, а тужени да у будуће ипак ужива све предности, које му је адвокат осигурао, и да те предности ефектуише и према адвокату.

Тужена фирма је дакле споразум за будуће сама онемогућила, те тако тужитељ од кога су одузете споразумом дате предности, ни са своје стране није дужан да туженој странци даде предности које је странци осигурао за случај да се одржи споразум.

Из овога излази, да признани суд није повредио правна правила, што је одбио тужеников приговор преурањености, заснован на споразуму, којег је сама тужена странка ставила ван снаге.

Како је према горе изложеноме ревизиона молба неоснована, то је ваљало исту одбити, а тужену странку,

сходно §§-има 152 и 143 Грпп. осудити на исплату неоснованом ревизионом молбом проузрокованих трошкова.
Нови Сад, 18 септембра 1937 године.

14.

I. Тумачење шта је комунизам и давање упуштања како треба тактички поступати за придобијање присталица комунизма, у ствари је вршење пропаганде, да треба променити политички и социјални поредак у држави. — Комунизам исповеда промену политичког и социјалног поретка у опште. — Оштуженик, који пропагира онакав комунизам, који влада у Русији, величајући успехе и напредак у Совјетској Русији после извршене револуције, не пропагира комунизам путем еволуције, већ врши пропаганду комунизма путем револуције. Ово дело се коси са чл. број 1 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави. — II. Пропаганда учиниоца може бити уперена и само према једном лицу, па ипак да постоји кривично дело из чл. 1 број 1. горњег закона. — III. Пропагирање комунизма постоји и онда, ако онај који врши пропаганду није припадник комунистичке странке.

(Кс. у Новом Саду, Кре. 206-1934).

Касациони суд уважава ревизију државног тужиоца изјављену због повреде материјалног Закона из § 337 бр. 2 скрп., те, на основу § 350 бр. 5 скрп., поништава пресуду Окружног суда у погледу квалификације дела и с тим у вези одмеравања казне, те опт. Ј. Ђ. оглашује кривим за дело из чл. 1 број 1 Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави, које је дело почињено на начин описан у пресуди Окружног суда и с тим да треба променити социјални поредак у држави злочинном, насилњем или ма којом врстом тероризма; те га, на основу чл. 2 од. 2 поменутог Закона, уз примену § 30 број 3 Кр. з. отклоном §§ 65 и 71 бр. 4 Кр. з., осуђује на казну строгог затвора у трајању од 10 (десет) месеци.

Исп. д. Оп/339

212.

Наследни захтеви имају се просуђивати по правним прописима оне државе, чији је поданик био оставитељ.

Наследни захтеви у погледу покретних ствари на подручју Угарске, које сачињавају заоставштину оставитеља хрватске надлежности, умрлог у Угарској, имају се оценити по прописима аустријског грађанског законика, који је у важности на територији Хрватске. (Н. О. 4-V-1909 број 886).

2 Законско наслеђивање.

213.

Усвојено дете стиче право само према родитељима, који су с њим склопили уговор о усвојењу, његово се наследно право дакле простире само на ону имовину, која спада у заоставштину усвојитеља; али према побочним сродницима усвојитељевим нема право на наслеђивање. (Н. О. 19-X-1893 број 2074).

214.

У случају путативног брака, чак и онда ако се само један брачни друг има сматрати некривим у погледу постојања узрока неважности, гледе деце рођене из овог брака, наступа случај озакоњења по закону (*legitimatio ex lege*) и услед тога на децу рођену из путативног брака, прелазе исте предности наследно-правне, као да су рођена у браку са изузетком оне имовине, која је породичним расположењем придржана искључиво деци рођеној из ваљаног брака. (Н. О. 15-V-1906 број 441).

ЧУВАЈМО ЈУГОСЛАВИЈУ!

Позив на претплату!

Отварајући претплату за XVIII. годину, умољавамо све наше п. претплатнике, да на име претплате за 1938. годину изволе послати Дин. 120, још у току месеца јануара, с обзиром на то да је претплата платива одма у почетку године, пошто је наш лист упућен једино на претплату.

Уједно, овим путем позивамо оне наше п. претплатнике, који на супрот многих опомена, још ни до данас нису исплатили претплату за **раније** године, да изволе то одма учинити.

Објављујемо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из неких ранијих година, свако годиште по 100 динара. **Судије, судијски и адвокатски приправници** ова ранија годишта могу добити у пола цене.

Нови Сад, 15 јануара 1938 год.

Уредништво „ЗБИРАКА“

НОВИ САД

Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.
